

РІШЕННЯ ЩОДО ПРИСУДЖЕННЯ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ КАНДИДАТА НАУК

Спеціалізована вчена рада Д 35.829.01 Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, Міністерства освіти і науки України, м. Львів, прийняла рішення щодо присудження наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту Ал Калі Насру Мохамеду на підставі прилюдного захисту дисертації за темою «Комплексне застосування методу безперервного пасивного руху та електроміостимуляції у фізичній реабілітації після артроскопічних втручань на колінному суглобі» у вигляді рукопису за спеціальністю 24.00.03 – «фізична реабілітація» у спеціалізованій вченій раді 25 червня 2024 року, протокол № 2.

Ал Калі Наср Мохамед 1987 року народження, громадянин Лівії, освіта вища: закінчив у 2014 році навчання в магістратурі ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» і здобув ступінь «магістр» за спеціальністю «фізична реабілітація» та кваліфікацію «магістр з фізичної реабілітації, викладач».

З 2014 - 2017 роки аспірант кафедри фізичної реабілітації Львівського державного університету фізичної культури.

З 2016 року працював фізичним реабілітологом в ТзОВ «Центр реабілітації Бубновського» м. Львів, з 2020 року підприємець, ФОП «Центр фізичної реабілітації «4 Sisters» до теперішнього часу.

Дисертація виконана у Львівському державному університеті фізичної культури імені Івана Боберського, Міністерства освіти і науки України, м. Львів.

Науковий керівник – Корольков Олександр Іванович, доктор медичних наук, с.н.с., доцент кафедри травматології, ортопедії та воєнно-польової хірургії Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

Здобувач має 12 опублікованих праць за темою дисертації, з них 2 – без співавторів, 0 – монографій, 6 статей у наукових фахових виданнях, 2 патенти України на корисну модель, 4– тези, у тому числі:

1. **Наср Ал Калі, Корольков ОІ, Болховітін ПВ.** Застосування методу безперервного пасивного руху в процесі фізичної реабілітації пацієнтів з

патологією колінного суглоба. Фізична активність, здоров'я і спорт. 2017;3(29):58–67. *Особистий внесок автора полягає у відборі та обстеженні пацієнтів, участі у проведенні їх фізичної реабілітації, післяопераційному спостереженні, аналізі результатів лікування.*

2. **Наср Ал Калі.** Оцінювання ефективності методики безперервного пасивного руху після операцій на колінному і кульшовому суглобі. Фізична активність, здоров'я і спорт. 2017;4(30):65–73.

3. **Корольков ОІ, Болховітін ПВ, Наср Ал Калі.** Комплексне застосування методу безперервного пасивного руху та електростимуляції у фізичній реабілітації після артроскопічних втручань на колінному суглобі. Спортивна наука України [Інтернет]. 2019;2(90):3–17. *Здобувачеві належить накопичення клінічного матеріалу, аналіз отриманих результатів, формулювання висновків.*

Офіційні опоненти:

Рой Ірина Володимирівна, доктор медичних наук за спеціальністю 14.01.21 – травматологія та ортопедія, професор, Державна установа «Інститут травматології та ортопедії» Національної академії медичних наук України, головний науковий співробітник відділу реабілітації подала позитивний відгук із такими зауваженнями:

1. В тексті зустрічаються термінологія, яка в неповній мірі відповідає законам України у сфері охорони здоров'я. У тексті зустрічаються стилістичні неточності, описки та граматичні помилки.

2. Слід було ретельніше розробити методичні вказівки відносно кратності часових інтервалів в призначенні механотерапії.

3. В переліку публікацій замало за останніх п'ять років, доцільно було б збільшити кількість сучасних іноземних джерел.

Бабова Ірина Костянтинівна – доктор медичних наук за спеціальністю 14.01.33 – медична реабілітація, фізіотерапія та курортологія, професор, Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського», професор кафедри спеціальної та

інклюзивної освіти і реабілітації подала позитивний відгук із такими зауваженнями:

1. В тексті зустрічаються деякі стилістичні неточності.

2. В практичних рекомендаціях доцільно було б деталізувати, в якій послідовності пропонується застосування методів фізичної терапії (фізичні вправи, апаратна фізіотерапія, механотерапія з використанням ТПРР, масаж) протягом доби, особливо в ранньому післяопераційному періоді.

На дисертацію та автореферат надійшли відгуки від:

1. Доктора медичних наук, професора кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання Одеського національного медичного університету, професора Іллі О.Л. Відгук позитивний, зауважень немає.

2. Доктора медичних наук, завідувача кафедри травматології та ортопедії Запорізького державного медико-фармацевтичного університету, професора Головахи М. Відгук позитивний, зауважень немає.

3. Доктора медичних наук, завідувача кафедри травматології, ортопедії та військово-польової хірургії Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, професора Трутняка І.Р. Відгук позитивний, зауважень немає.

4. Доктора медичних наук, в.о. завідувача кафедри дитячої хірургії, ортопедії та травматології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика, Марциняка С.М. Відгук позитивний, зауважень немає.

5. Доктора медичних наук, професора кафедри терапії та реабілітації Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, професора Мазепи М.А. Відгук позитивний, зауважень немає.

6. Доктора біологічних наук, завідувача кафедри фізичної терапії та ерготерапії Запорізького національного університету, професора Богдановської Н.В. Відгук позитивний, зауважень немає.

У дискусії взяли участь члени спеціалізованої вченої ради:

Заступник голови спеціалізованої вченої ради Пітин М.П., д-р наук з фіз. виховання та спорту, професор, 24.00.03: є зауваження:

«... зокрема четверте завдання провести клінічну апробацію, воно десь не зрозуміле на перший погляд, що саме покликано вирішити тому, що у вас є визначити ефективність та окремо розробити програму, вже передбачено з цим пристроєм».

Заневський І.П., д-р тех. н., професор, 24.00.01: зауважень немає.

Павлова Ю.О., д-р наук з фіз. виховання та спорту, професор, 24.00.03: є зауваження:

«Доволі дискусивним моментом для нас є не врахування міжнародної системи функціонування у роботі здобувача.»;

«... потрібно більше фактів, доказів про тренажер, щоб говорити про його ефективність порівняно із існуючими на сьогодні аналогами»;

«Доволі дискусивними були окремі праці, чи праці, які стосуються осіб дитячого віку мають певний внесок в цю роботу чи ні?».

Тимрук-Скоропад К.А., д-р наук з фіз. виховання та спорту, професор, 24.00.03: є зауваження:

«... найбільше питань викликає дизайн дослідження і можливості порівнювати пацієнтів, які не були виокремлені в окремі групи, часові відрізки».

Магльований А.В., д-р біологічних наук, професор, 24.00.01: є зауваження:

«Ви щось удосконалили у завданнях треба було і так зазначити повну назву тренажера»;

«... не треба було так досконало описувати УЗД».

Майструк М.І., д-р наук з фіз. виховання та спорту, професор, 24.00.03: є зауваження:

«Хочу підтримати свою колегу професора Павлову Ю.О., багато є дискусивних питань».

Романчук С.В., д-р наук з фіз. виховання та спорту, професор, 24.00.02:
є зауваження:

«Не змогли знайти відповіді на питання в авторефераті, опоненти ваші розкрили набагато краще дослідження ніж Ви показали у своїй роботі».

Голова спеціалізованої вченої ради Бріскін Ю. А., д-р наук з фіз. виховання та спорту, професор, 24.00.01: є зауваження:

«Виникає питання, що перевірялося ефективність поєднання безперервного пасивного руху з електроміостимуляцією чи ефективність виконання безперервного пасивного руху».

При проведенні таємного голосування виявилось, що із 16 членів спеціалізованої вченої ради, які взяли участь у голосуванні (з них 4 доктори наук за профілем дисертації), проголосували: «За» – 12, «Проти» – 4.

ВИСНОВОК

спеціалізованої вченої ради Д 35.829.01 Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського про дисертаційну роботу Ал Калі Наср Мохамед «Комплексне застосування методу безперервного пасивного руху та електроміостимуляції у фізичній реабілітації після артроскопічних втручань на колінному суглобі», представлену на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту за спеціальністю 24.00.03 – фізична реабілітація

Заслухавши доповідь Ал Калі Наср Мохамед про основні наукові положення та висновки, викладені у дисертації, відгуки офіційних опонентів – доктора медичних наук, професора Ірини Володимирівни Рой і доктора медичних наук, професора Ірини Костянтинівни Бабової, відгуки на автореферат дисертації, і врахувавши результати дискусії, спеціалізована вчена рада Д 35.829.01 ЛДУФК ім. Івана Боберського відкритим голосуванням ухвалила:

1. Вважати дисертаційну роботу Ал Калі Наср Мохамед завершеним самостійним науковим дослідженням, яке відповідає пункту 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету міністрів України 24 липня 2013 р. №567 зі змінами.

2. Дисертаційну роботу виконано відповідно до тематичного плану науково-дослідної роботи Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського на 2016–2020 рр. за темою «Фізична реабілітація неповносправних з порушеннями діяльності опорно-рухового апарату» (номер державної реєстрації 0111U006471), що підтверджує її соціальну значущість.

Роль автора у виконанні зазначеної теми полягає в розробленні, обґрунтуванні й оцінюванні ефективності програми фізичної реабілітації (ФР) пацієнтів після артроскопічних втручань на колінному суглобі (КС) з використанням методу безперервного пасивного руху в поєднанні з електроміостимуляцією (ЕМС) чотириголового м'яза та апробації українського тренажера для пасивного розроблення рухів у колінному суглобі.

3. Найбільш вагомими результатами, що визначають наукову новизну й особистий внесок дисертанта:

- уперше розроблено програму ФР із використанням методу безперервного пасивного руху в поєднанні з електроміостимуляцією чотириголового м'яза після артроскопічних втручань;

- уперше конкретизовано часові інтервали виконання й удосконалено послідовність виконання методу безперервного пасивного руху (МБПР) в поєднанні з періодичною ЕМС чотириголового м'яза у процесі ФР пацієнтів після артроскопічних втручань на КС;

- удосконалено дані про те, що МБПР в ранньому післяопераційному періоді поліпшує кровобіг у параартикулярних тканинах і сприяє зменшенню явищ гемоартрозу й синовіту, що передують небажаному розвитку грануляцій і фіброзних тканин у колінному суглобі;

- удосконалено дані про те, що метод безперервного пасивного руху поліпшує рухомість у суглобах, зменшує біль і сприяє зменшенню набряків, позитивно впливає на швидкість відновлення рухів у колінному суглобі й профілактику розвитку контрактур завдяки нормалізації стану параартикулярних м'яких тканин, а отже, поліпшує якість життя за даними шкали WOMAC;

- удосконалено дані про те, що використання ЕМС в найближчому післяопераційному періоді після артроскопічних втручань на КС сприяє відновленню сили чотириголового м'яза стегна й пришвидшує повернення до нормальної діяльності пацієнтів;

- удосконалено дані про те, що ЕМС є ефективним профілактичним засобом втрати сили чотириголового м'яза й поліпшує функціональні характеристики цього м'яза в післяопераційному періоді: найбільш виражений і клінічно значущий ефект спостерігають упродовж першого місяця після операції, що має велике значення на подальших етапах реабілітації.

4. Практичне значення одержаних результатів полягає в розробленні практичних рекомендацій щодо застосування програми ФР з використанням МБПР у поєднанні з ЕМС чотириголового м'яза в післяопераційному періоді після артроскопічних втручань, що дає змогу значно зменшити больовий синдром, оптимізувати відновлення рухів в оперованому суглобі, а отже, раніше розпочинати статико-динамічні й осьові фізичні навантаження та швидше повертати пацієнтів до побутової і виробничої діяльності.

Розроблена схема обстеження пацієнтів із патологією КС допомагає комплексно оцінити функціональний стан і динаміку змін у до- та після операційному періоді, сприяє об'єктивному оцінюванню результатів дослідження, дає змогу визначити динаміку й ефективність процесу реабілітації та може бути використана для оцінювання процесу ФР й інших ланок опорно-рухової системи.

Результати дисертаційного дослідження упроваджено в практику, проведено апробацію тренажера для пасивного розроблення рухів (ТПРР),

патент України № 111074, у процесі ФР пацієнтів після артроскопічних втручань на КС, який може бути використаний у практиці лікарів відповідних спеціальностей (ортопедів-травматологів, лікарів фізичної та реабілітаційної медицини, ревматологів тощо), у роботі фізичних терапевтів, що допомагає скоротити терміни лікування й відновлення та на найвищому технічному рівні якісно виконати завдання фізичної реабілітації. ТППР, який апробував автор, та спосіб реабілітації пацієнтів із патологією КС після артроскопічних втручань практично застосовують у роботі підрозділів і відділень ДУ «Інститут патології хребта та суглобів ім. проф. М. І. Ситенка НАМН України», КНП ЛОР «Клінічний центр дитячої медицини», КНП ЗОР «Закарпатська обласна клінічна лікарня», КНП ЗМР «Міська лікарня екстреної та швидкої медичної допомоги» м. Запоріжжя, Національному військово-медичному клінічному центрі «Головний військовий клінічний госпіталь» МО України, на кафедрі травматології, ортопедії та воєнно-польової хірургії Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, на базах Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, що підтверджено актами впровадження.

5. Обґрунтованість і достовірність наукових результатів, висновків і методичних рекомендацій базуються на отриманих впродовж дослідження теоретичній інформації та емпіричних даних. Здійснено аналіз достатньої кількості наукових джерел для визначення основних напрямів і сучасних підходів до реабілітації пацієнтів після артроскопічних втручань на КС. До дослідження було залучено достатню кількість пацієнтів (98), що забезпечує належний ступінь обґрунтованості отриманих результатів. Для аналізу отриманих результатів автором було використано відповідні методів математичної обробки даних.

6. Результати дослідження дають змогу удосконалити комплексне застосування методу безперервного пасивного руху та електроміостимуляції у ФР після артроскопічних втручань на КС.

7. Основні результати дослідження висвітлено у 12 публікаціях, з яких 6 – у наукових фахових виданнях, 2 патенти України, 4 наукових праць опубліковано в матеріалах і тезах з'їздів та конференцій.

Дисертаційна робота Ал Калі Наср Мохамед «Комплексне застосування методу безперервного пасивного руху та електроміостимуляції у фізичній реабілітації після артроскопічних втручань на колінному суглобі», за актуальністю, змістом, новизною і практичною цінністю результатів наукових досліджень, якістю оформлення та повнотою викладу основних результатів у публікаціях відповідає вимогам до кандидатських дисертацій.

За темою і змістом робота відповідає профілю спеціалізованої вченої ради Д 35.829.01, паспорту спеціальності 24.00.03 – фізична реабілітація, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту.

Головуючий на засіданні спеціалізованої
вченої ради Д 35.829.01

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Бріскін Ю. А.

Вовканич А. С.

25 червня 2024 р.

Атестаційна справа зареєстрована у МОіН України під № _____

Затверджено рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання та спорту рішенням атестаційної колегії МОіН України від „___” _____ 2024 року.

Виписано диплом _____

Начальник відділу _____